

AVRAM IANCU - 200!

Nr.9(49/septembrie 2024)

Taraful de concert „Benone Damian și virtuozii săi”

Prof. Aurelian POPA-STAVRI

Dacă prin orchestră, conform DEX (2009), înțelegem un „colectiv de instrumentiști care execută împreună compoziții muzicale” sau „ansamblul instrumentelor muzicale la care cântă membrii acestui colectiv”¹ avem explicația pentru care jurnaliștii și chiar folcloriștii au numit grupul lui Benone fie orchestră fie ansamblu. Pentru a diferenția și mai mult activitatea acestui colectiv considerăm că termenul cel mai potrivit din punctul de vedere al *folcloristicii* este cel de *taraf de concert*. Acest tip de grup instrumental este definit, caracterizat și descris de Speranța Rădulescu, cercetător, doctor în etnomuzicologie, ca un tip specific cu existență și unele manifestări care îl diferențiază atât de taraful tradițional cât și de orchestra propriu-zisă de muzică populară.² Taraful de virtuozii a fost format de Benone Damian după modelul: vioara întâi, vioara a doua sau violă (înlocuită în unele turnee de chitara cobzită), nai, taragot sau clarinet (completate sau înlocuite pentru unele melodii, de fluiet, caval, cimpoi, ocarină, chiar oboi, la care era ales să cânte același interpret taragotist sau oboist), acordeon (la care, cel puțin pentru primii ani de existență ai tarafului și pentru perioada finală, 1983-1986, se cânta doar solistic), țambal și contrabas. Într-un singur caz, ca o excepție, într-un turneu desfășurat mai târziu, după încheierea mării perioade de activitate a tarafului Benone Damian, taraful condus de același maestru violonist și acordeonist Benone Damian, acesta a ales în prima parte a concertului, combinația cu orga *cu registre de construcție istorică, de biserică*. Ea a fost adăugată, în turneul din Elveția, din 1999, instrumentelor vioară, nai, acordeon, țambal, contrabas. Orga a fost prezentă în prima parte din plăcerea grupului de a cânta împreună cu Marcel Costea, conferențiar la Universitatea Națională de Muzică din București, organist și dirijor la catedrala Sfântul Iosif din București, el venind cu o completare de armonii redată în culorile instrumentelor de coarde. În partea a doua a concertului, taraful a fost complet înlocuit de recitalul susținut de organistul experimentat. Membrii grupului instrumental preferat de Benone Damian au fost toți, fie profesioniști, absolvenți ai Conservatorului bucureștean de muzică, fie instrumentiști profesionalizați, trecuți prin concursurile periodice de atestare, care au absolvit Școala Populară de Artă sau cursurile organizate în interiorul marilor ansambluri artistice valorificatoare ale tradiției folclorice. Competența, capacitatea repertorială vastă, tehnicitatea, virtuozitatea și ca un corolar, măiestria muzicală, nu au aparținut în exclusivitate conducătorului, ci și membrilor tarafului. Toți au fost nu numai recunoscuți ca specialiști ai instrumentului sau instrumentelor la care cântau, dar au fost retribuiți ca atare, în cadrul contractului cu organizatorii spectacolelor, cu impresarii sau sponsorii programului muzical susținut în săli din școli, săli ale universităților, săli mari propriu-zise de concert, incinte publice ale unor lanțuri de magazine, inclusiv în spații în aer liber. Ca membrii ai unui taraf de concert, deci de virtuozii, ei au propus și impus organizatorilor și publicului repertoriul prezentat³. Publicațiile locale au atestat prezența benefică a lui Benone Damian și a tarafului său de concert în atmosfera culturală, universitară sau muzicală festivalieră a țărilor respective. Titlul de ansamblu sau de orchestră i-au fost date alternativ și pentru maniera lor de execuție muzicală, ei stăpânind paleta largă a posibilităților tehnico-expressive și coloristice, punerea laolaltă a unor instrumente nesofisticate, cu intonație mai degrabă netemperată, cum sunt fluietul, cimpoiul, ocarina alături de instrumente perfecționate, cu acordaj temperat (uniform, standardizat): vioara, chitara, contrabasul, țambalul, acordeonul. Aceste instrumente, cum sunt acordeonul, chitara, vioara, fluietul, cimpoiul, ocarina, prin prezența lor sau a variantelor lor de

¹ https://www.google.ro/?gws_rd=cr&ei=KxafWP-cN4LZgAbDjbGADA#q=dex+2009

² Rădulescu, Speranța : *Taraful și acompaniamentul armonic în muzica de joc. Colecția națională de folclor, Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, Editura Muzicală, 1984.*

³ Conform Rădulescu, Speranța : *Taraful și acompaniamentul armonic în muzica de joc. Colecția națională de folclor, Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, Editura Muzicală, 1984.*

AVRAM IANCU - 200!

Nr. 9(49/septembrie 2024)

construcție în tradiția țărilor din sudul, centrul sau nordul Europei, în Canada sau Statele Unite ale Americi, au constituit numitorul comun al comunicării artistice, iar naiul și diversitatea muzicii populare românești au adus surpriza necesară atragerii publicului de orice vârstă. Benone Damian a căutat să păstreze echilibrul între necesitatea urmării, pe de o parte a unui program muzical prestabilit, calculat în minute și secunde, mai ales pe timpul imprimărilor de radio și pe disc, dar și în emisiuni de radio și televiziune, iar pe de altă parte, realizării unei relative libertăți interpretative creatoare în alegerea unor variante ale armoniilor, ale formulelor de acompaniament și în evidențierea unor contramelodii sau a unor imitații melodice. Chiar Benone declara că este imposibil să notezi totul și să prevezi totul într-o evoluție folclorică, ceea ce a salvat, măcar parțial, aspectul *variabilității și improvizației* în performarea tarafului său de concert. Cu precădere, impresia de variabilitate și improvizație este prezentă în interpretarea solo, fără acompaniament, fie la vioară, fie la nai sau țambal, a unor miniaturi folclorice lirice cum sunt doina, cu interesantul ei recitativ pe un sunet sau pe mai multe și cântecul de stil folcloric ornamentat, în ritm și tempo parlando-rubato. În plus, Benone Damian și virtuozii săi, în redarea imaginii autentice a folklorului muzical din diverse regiuni și vetre românești, au folosit combinațiile de instrumente sau modelele de taraf tradițional local, specifice zonei. Avem informații că a valorificat modelul muntenesc sau moldovenesc bazat pe acompaniamentul la cobză ca și majoritatea celorlalte modele de taraf tradițional, specific muzicilor de tradiție orală: cel bazat pe acompaniamentul chitarei „cobzite”⁴, pentru Oltenia și Maramureș, cel bazat pe acompaniamentul la țambal mic, înlocuit de *țambalul de concert*, pentru Muntenia, Oltenia, Moldova, formula bazată pe violă, în melodiile provenite din Câmpia Transilvaniei,⁵ cele bazate pe vioara secundă în centrul grupării acompaniatoare, în piesele folclorice din Oaș, Bihor, Arad, Banat și o parte a Mehedințiului,⁵ modelul alcătuit din instrumente de suflat din lemn, clarinetul pentru Moldova, taragotul pentru Banat, naiul. „Modelul care are în centrul instrumentelor de acompaniament acordeonul” și care „reprezintă perioada... de după 1950, din toată țara”⁶ a fost promovat mai puțin de Benone Damian. El a ales acordeonul nu ca acompaniator al celorlalți instrumentiști, ci evidențiind agilitatea solistică melodico-armonică și individualitatea timbrală a acestui instrument. Nu doar instinctul artistic, ci și cunoașterea practicii folclorice românești de către Benone Damian au pus în consonanță alegerile lui cu studiul apărut tocmai în acei ani, sub semnătura etnomuzicologului Speranța Rădulescu despre „Taraful și acompaniamentul armonic în muzica de joc”. Dacă supradimensionarea formației muzicale a fost evitată prin suplețea și strictețea alegerii instrumentelor de acompaniament, dacă s-a putut da impresia de variabilitate și caracter improvizatoric, totuși, în comparație cu taraful tradițional, *taraful de concert nu poate surmonta ușor tendința simplificării și formalizării* melodiilor cu structură arhitectonică bazată pe alternanța liberă a motivelor muzicale, precum și „*comprimarea temporală a melodiilor prin accelerarea mișcării*” (*accelerarea tempoului*)⁷. Prin forța împrejurărilor, „taraful de concert se bazează pe rolurile pe care le îndeplinește, acelea de «personaj colectiv» unindu-și vocile în *concerte de folclor*”⁸, titlu pe care însuși Benone Damian îl dădea programului formației sale. Accentul este dat de spectaculozitatea succesiunii diferitelor melodii și tempouri, a apropierea multor fraze de caracter muzical asemănător, ca apoi caracterul să se schimbe contrastant, prin succesiunea altui gen de piesă folclorică, alteori, în cazuri mai rare, prin alegerea altei variante expresive a aceleiași melodii. În interpretarea tarafului de concert

⁴ De obicei muzicantul scoate două sau trei corzi, în Oltenia alegând acordajul re-la-re, la-re-la-re sau re-fa diez - la-re, iar în Maramureș, chitara este numită zongoră, la început întrebuintându-se corzile re-la, apoi re-la-re sau mi-la-do diez. Instrumentul este ținut paralel sau ușor oblic față de verticala trupului, în dreptul pieptului, puțin sprijinit de șold, iar corzile fiind ciupite sau atinse cu o pană sau cu un plectru de plastic. Apud Gheorghe Oprea, *Folclorul muzical românesc*. Ed Muzicală, 2002.

⁵ Conform Rădulescu, Speranța : Taraful și acompaniamentul armonic în muzica de joc. Colecția națională de folclor, Institutul de cercetări etnologice și dialectologice, Editura Muzicală, 1984.

⁶ idem

⁷ idem

⁸ idem

AVRAM IANCU - 200!

Nr.9(49/septembrie 2024)

„Benone Damian și virtuozii săi”, piesele muzicale se succedau rapid în suite, adevărate cavalcade ritmico-melodico-timbrale, dinamice, în fața spectatorilor. Adăugând mișcările și gesturile celor care mânuiau instrumentele lor strălucitoare și colorate, unele îndemnuri ale primașului și unele refrene onomatopice sau scandări entuziaste pentru sincronizarea instrumentiștilor, costumația elegantă, pitorească, luminoasă a membrilor grupului vocal instrumental, costumație schimbată în partea a doua a programului concertistic, înțelegem motivele pentru care publicul ajungea să se lege de trunchi, să bată ritmul cu palmele sau să lovească cu picioarele în podea, surprins de revărsarea *focului* muzical-chinestezic, direcționat subtil de conducătorul tarafului și de spiritul muzicii interpretate...Alte funcții ale tarafului de concert reclamă ca acesta să se susțină singur din punct de vedere financiar-material, „să-și facă reclamă, să se facă vizibil prin participări la emisiuni de radio și televiziune, prin pregătirea, programarea și realizarea la intervale de 2-3 ani a imprimărilor pe disc, cele care atestau forma artistică a grupului, valoarea soliștilor lui la un moment dat - și mai ales, arătând schimbările de repertoriu care, desigur, trebuia împrospătat la revenirea tarafului în aceleași țări și săli și în mijlocul vechilor relații cu impresari care i-au „mandatat” pe membrii tarafului”.⁹ De aceea, variabilitatea, surpriza întâlnirii cu niște interpreți -creatori de evenimente emoționale cathartice decurgeau din știința maestrului Benone Damian, mai ales în concertele live și probabil în emisiunile în direct, căci la imprimările speciale, pe disc, doreau ca totul să fie prestabilit și sub control.

Benone Damian în antologia „Cinci veacuri din istoria

cântecului popular românesc”

Printre albumele discografice românești care cuprind înregistrări realizate cu Benone Damian se numără ediția din anul 2011 a monumentalei și originalei antologii „Cinci veacuri din istoria cântecului popular românesc (1540-2011), 780 de nestemate folclorice”, produse de Casa de discuri Electrecord, inițiator, săvârșitor al proiectului și solist vocal fiind Alexandru Mica acompaniat de orchestrele de virtuozii cu care a cântat și înregistrat pe parcursul a peste trei decenii de activitate culturală concertistică, începând din luna decembrie 1980.¹⁰ Cele cinci albume în format mp3 sunt dedicate memoriei genialului violonist, compozitor, dirijor și pedagog patriot, George Enescu, pe copertile albumelor fiind notat „Omagiu lui George Enescu”. Alexandru Mica, doctor în filologie, etnolog, profesor universitar, s-a remarcat în aceste domenii prin cărți de aleasă sensibilitate și cu profunde și întinse problematice, unind arta nuvelei și a romanului¹¹ cu interviul și reportajul istoric, documentul și memoria culturală cu studiile de folclor și etnografie.¹² Ca o recunoaștere a valorii interpretului Benone Damian, în discurile nr. 4, între cele 143 de miniaturi muzical folclorice vocale și instrumentale, având în majoritate ca solist pe Alexandru Mica, sunt alese de acesta și trei din înregistrările Electrecord realizate cu Benone Damian: în dreptul numerelor 30, 39 și 64 se pot audia piesele concertante „Hora Șapte scări”, „Sârba concertantă și Hora spiccato”, creații de Grigoraș Dinicu, interpretate de Benone Damian la vioară și „Hora Furtuna” cu Benone Damian la acordeon. Printre dirijorii de orchestre de muzică populară care îl acompaniază pe solistul vocal Alexandru Mica se află muzicieni a căror faimă a depășit granițele României încă din timpul vieții lor: Gheorghe Angheluș Dinicu, (interpret al „Ciocârliei”, atribuită, prin tradiție, naistului Angheluș Dinicu), Victor Predescu, Nicușor Predescu (în album, prezent și cu solo vioară la piesa „Căruța poștei”), Tudor Pană (antologat cu „Hora staccato”, de Grigoraș Dinicu, interpretată la vioară), Florea Cioacă (în calitate de violonist, cu „Hora lui Buică”), Nicu Stănescu (selectat și el pentru varianta sa interpretativă a piesei concertante „Ciocârlia”, la vioară) și Radu Voinescu. Ceilalți dirijori cu care a colaborat solistul Alexandru Mica sunt Cornel Pană, virtuoz naist în

⁹ idem

¹⁰ Mica, Alexandru, Cinci veacuri din istoria cântecului popular românesc, Casa de discuri Electrecord, 2011, București, România.

¹¹ Mica Alexandru.; Harry Brauner- Între fascinația folclorului și teroarea destinului, Editura Tracus Erte, București, 2014

¹² Mica, Alexandru: Filoane etnoculturale românești. Editura Junimea, Iași, 2004

muzica folclorică și în cea preclasică și clasică, Paraschiv Oprea, George Vancu, Florian Economu, Gheorghe Popa. În acest album și în celelalte se găsesc imprimări sub conducerea lui Dorel Manea, format inițial ca naist, Ionel Budișteanu, Marin Cioacă, George Carabulea, Constantin Mirea, Ion Albeșteanu, Gheorghe Cioacă, Marius Olmazu, Mihai Muche, Emil Tănase, Ion Petre Stoican, Ion Matache, Ștefan Bibescu, Florea Pascu - toți aceștia fiind profesionalizați și remarcați mai întâi ca violoniști. Imprimări la fel de valoroase încadrate în aceste albume ale antologiei sunt cele realizate de Electrecord cu taraful din comuna Mavrodin, Teleorman, precum și cu virtuozii Marcel Budală, Ilie Udilă, Vasile Pandelescu, Stelian Apostol, Ștefan Tudorache, Nicolae Onilă, Nicu Bela - toți aceștia la acordeon, Toni Iordache și Ion Miu la țambal, Ion Șerban, Marin Cotoanță, Ion Păturică și Ion Zlotea la cobză, Ion

Ionescu la clarinet și Cornel Pană la nai. Considerând această antologie ca o sinteză contemporană reprezentativă interpretării muzicii populare românești milenare, observăm că din rândul violoniștilor s-au format cei mai mulți dirijori de orchestre populare și numeroși acordeoniști s-au remarcat în calitate de soliști virtuozii. Sunt exact cele două calități pe care și le-a însușit ca muzician artist Benone Damian, cucerind treaptă cu treaptă, noi culmi ale virtuozității și măiestriei interpretative: viteză, precizie, evidențierea planurilor sonore ascunse în firul melodic-

Orchestre folklorique roumain Benone Damian și Nicolae Pîrveu flûte de Pan. **Solistă Constanța Ileana Damian.**

armonico-ritmic, varietate timbrală (coloristica mai luminoasă, strălucitoare sau mai umbrită și pasională a sunetelor emise), prospețimea entuziastă a recreării fiecărei piese în caracterul și în sentimentul fundamental pe care genul folcloric al cântecului sau al jocului le presupune.

Considerații despre repertoriul violonistic de muzică clasică și de muzică populară al lui Benone Damian

Benone Damian s-a afirmat ca artist reprezentativ pentru arta violonistică românească din 1955, când a devenit prim violonist al Orchestrei Filarmonice „George Enescu” din București și din anul debutului de succes, ca violonist solist, în 1959 pe scena Filarmonicii de Stat „George Enescu”, până aproape de ultimii ani de viață, când încă mai efectua turnee peste hotare, ca violonist și profesor. Pe parcursul a peste 55 de ani, deci mai mult de o jumătate de secol, a fost un profesionist autentic devotat publicului de orice vârstă, în primul rând melomanilor, simțind chemarea sa lăuntrică spre marea muzică pe care și-a însușit-o ca instrumentist virtuoz, începând cu preclasicismul și ajungând la creațiile unor compozitori contemporani. Repertoriul său violonistic a cuprins *Concertul nr. 7 pentru vioară și orchestră* de Wolfgang Amadeus Mozart, *Introducere și Rondo capriccioso*, *Motto perpetuo*, *Capriciul 24* - Niccolò Paganini, *Scherzo-Tarantela* - Henri Wieniawski, *Bagatela* - I. Scărlătescu, *Fantezie și joc moldovenesc: Lăutarul*, de Stan Golestan, *Melodii țigănești*, de Pablo de Sarasate, *Balada*, de Ciprian Porumbescu, *Sonatina*, de Frantz Schubert, *Cvartete de coarde* compuse de Joseph Haydn, Antonin Dvorak, Ludwig van Beethoven, Bedrich Smetana, Bogdan Moroianu¹³, compoziții de Vittorio Monti, Camil Saint Saens, Johann Sebastian Bach ș.a. La acestea se adaugă întreg repertoriul violonistic, de acompaniament interpretat de Orchestra Filarmonicii de Stat „George Enescu” în perioada 1955-1969 cât a fost membru al acestei orchestre prestigioase, repertoriul specific concertistic, solistic, al Orchestrei

¹³ Cosma, Viorel: Interpreți din România. Lexicon vol 1 A-F. Dirijori, cântăreți, instrumentiști, regizori. p. 211-212. Editura Galaxia, 1996.

AVRAM IANCU - 200!

Nr.9(49/septembrie 2024)

Teatrului Tineretului din capitală din anii 1960-1970, unde a fost maestru de concert și repertoriul Orchestrei simfonice a medicilor cu care a colaborat.

Fără a renunța definitiv la aceste creații ale muzicii savante, după anul 1966 din ce în ce mai mult în preocupările sale câștigă teren muzica populară românească, pornind de la melodiile pe care le cunoștea încă din copilărie și care îi serveau drept studiu în anii adolescenței și în primii ani ai tinereții. Acest fenomen de întoarcere a unui muzician profesionist aflat în primele rânduri ale promovării muzicii clasice spre filioanele folclorului din toate regiunile României nu este singular în acea perioadă, dar este printre gesturile care au surprins cel mai mult atât pe prietenii săi apropiați, cât și pe colegii din Orchestra Filarmonicii „George Enescu”, oameni care îl apreciau și îi întrevădeau o carieră strălucită în acest domeniu al muzicii profesionale universale. Succesele obținute în statele dezvoltate din Europa de Vest, mai precis în Franța și Elveția, în anii 1968 și 1969, ca membru în orchestrele care promovau folclorul românesc, precum și impasul în care se găsea soția sa, căreia i se refuza orice angajare ca artist liric, domeniu pentru care ea se pregătise, l-au determinat pe Benone Damian să își ia responsabilitatea de a se afirma pe cont propriu ca artist liber profesionist. Iar vârful său de lance a fost pregătirea sa violonistică superioară, la care a adăugat dexteritatea de a cânta la acordeon, pasiunea interpretării folclorului românesc cunoscut și preluarea unor piese în stil lăutăresc și de virtuozitate concertistică din repertoriul altor violoniști români cum au fost Grigoraș Dinicu, Nicolae Buică, Georges Boulanger, Ionel Budișteanu ș.a. Nu este o întâmplare că în anul 1968 Institutul de Etnografie și Folclor, Uniunea Compozitorilor din România, Conservatoarele de Muzică, Societatea Română de Radio și Televiziunea Română omagiau prin concerte, recitaluri, simpozioane și emisiuni personalitatea savantului de faimă mondială Constantin Brăiloiu, întemeietorul în țara noastră, alături de George Breazul, a școlii românești de etnomuzicologie și a științei etnomuzicologice. Impulsionați de culegerile și studiile de folclor, compozitorii porneau, ca și George Enescu și muzicienii generației sale, de la cercetarea și valorificarea superioară a folclorului diferitelor regiuni ale României în compoziții ce reușeau, chiar dacă nu toate, să înfrunte timpul, să contureze imaginea școlii naționale contemporane de compoziție. În acest val de preocupări și interese artistice pentru sonoritățile și ritmurile autohtone s-au prins și unii dirijori de orchestre de muzică populară. Unii experimentând eterofonia și polifonia de proveniență modală, populară, alții alegând acompaniamentul armonic și prelucrările instrumentale ample. Benone Damian, cu experiența sa în muzica de cameră și în cea de concert și simfonică, a ales varianta optimă de valorificare a folclorului românesc, aceea în care monodia suverană este acompaniată de două-trei instrumente preluate tot din practica muzicii populare autohtone. Astfel, muzica populară prezentată de Benone Damian în sălile de spectacol de peste hotare sau imprimată la diferite instituții de radio, televiziune sau case de discuri este interpretată fie la vioară, fie la instrumentele tradiționale de suflat, fie la țambal, fie la acordeon, în acompaniamente variate dar niciodată supraîncărcate, supraetajate armonic: vioară cu acompaniament de pian sau de țambal, acordeon acompaniat la țambal și contrabas sau melodii la nai, sau caval, la cimpoi, taragot sau clarinet în dialog cu vioara (uneori cu acompaniament de acordeon) dar mai frecvent de țambal și contrabas. Abia în piesele populare concertante sonoritatea cvintetului de instrumente format din vioară, violă, fluiet (sau caval, taragot, clarinet), acordeon și contrabas, atinge amplitudinea *orchestrală* maximă, așa cum se întâmplă și în suitele de melodii de jocuri populare din Muntenia, Moldova, Transilvania. Sonoritatea sărbătorească specifică horelor naționale grandioase, în largi cercuri concentrice, în care se prind de mână peste o sută de persoane, jocuri populare ținute ritual, în stăvechimea geto-dacă, mai ales la nedei și rugi desfășurate pe munți sau pe dealurile înalte nu contravine măreției sonore care se revărsa din fluier, cavale, tulnice, tobe, "cornuri de vită sau din metal", "chimvale sau talgere metalice" lovite unul de altul, cimpoaie și chiar din „lăută, liră și citheră”. Aceste instrumente cu corzi ciupite (întrebuințate de interpreți reprezentanți ai aristocrației locale, desemnați de aceasta), întâlnite la popoarele vecine, erau întrebuințate desigur și de daco-romani, iar pentru români și aromâni, mărturii din secolele XIX-XX fiind

AVRAM IANCU - 200!

Nr. 9(49/septembrie 2024)

păstrate, printre altele, de fotografii cu horele de sute de persoane. Așadar, prin orchestrație sau prin alegerea îmbinării instrumentelor, Benone Damian evocă fie cântecul de leagăn în liniștea desăvârșită a căminului matern, fie cântecul de la șezătoare și clacă, fie jocul sprintar sub cerul înstelat. „Majoritatea instrumentelor de muzică populară sau cele folosite la acompaniamentul muzicii corale sunt cunoscute încă de la geto-daci și au rămas în cultura tradițională prin substrat”, afirmă Marioara Danilov, profesor pianist la Școala Populară de Artă din Giurgiu.¹⁴

Enumerăm câteva dintre titlurile miniaturilor instrumentale folclorice interpretate la vioară de Benone Damian acompaniat de formația care i-a purtat numele: *Doină, Horă muntească din Teleorman, Sârba din Ilfov, Ca la Breaza, Geampara, Brăulețul, Doină din Transilvania, De băut din Transilvania, Brâu din Banat, Învârtita din Sălaj, Sârbă oltenească, Doină moldovenească, Horă lentă (moldovenească), Bătrâneasca, Bătuta moldovenească (două melodii diferite cu același titlu), Jalea țiganului*. Dintre creațiile inspirate de melosul și spiritul folcloric: *Horă de concert, Hora spiccato, Căruța poștei, Licuricii și Horă de concert, Sârbă concertantă, Hora staccato* de Grigoraș Dinicu, *Hora Șapte scări, Moto perpetuo, Ciocârlia*- această ultimă piesă ”atribuită prin tradiție lui Angheluș Dinicu”.¹⁵

L'Orchestre Folklorique Roumain

PAJTAȘ

Benone Damian
(vioară, acordeon)

Nicolai Pirvu (flaut de pan)

Petre Marinescu
(cymbalom)

Ion Cristatu (clarinetă, țargot, coal, flaut, cornușă și saxofon)

Ion Boala (cobza, gitară)

Staneasa Dumbru (concertină)

FOLKLORE DISCOGRAPHY.ORG

MU 7439

¹⁴ Danilov, Marioara, prof., "Muzica și instrumente muzicale confecționate de geto-daci", Coordonator al secțiunii Cultură și civilizație dacică reflectată în mitologie, credințe, tradiții, medicină: G. D. Iscriu, Congresul Internațional de Dacologie „Kogaion 2005”, București.

¹⁵ Cosma, Viorel: „Lăutarii de ieri și de azi”, ediția a doua, revizuită și adăugită, p.185 și 187. Editura Du Style, 1996.

AVRAM IANCU - 200!

Nr.9(49/septembrie 2024)

"l'Orchestre Folklorique Roumain Benone Damian"

Benone Damian (violin, acordeon), Nicolae Pîrveu (fîlde de pan),
 Dănuț Șerbanescu (saxofon), Ion Cîrstoiu (taragot, țambal,
 țaval, flaut, acordeon și saxofon), Ion Boată (chitară),
 Alinața Dumitru (contrabas).

SEIT 1

Suita din Argeș

Șirba Argeșeană 1'30"
 Cîntec de dragoste (violin - fîlde de pan) 2'15"
 Joc din cântec (țambal) 1'10"
 Cu la benea (fîlde de pan - acordeon) 1'05"
 Hora (saxofon) 1'40"
 Vîrtje de șarj 1'00"

Suita din Bihor

De slango 1'30"
 Dans român din Bihor 2'30"

Suita din Moldova

Șambal 1'20"
 Hora Moldovenească (fîlde de pan) 1'25"
 Joc (saxofon) 1'15"
 Satula Moldovenească 2'00"

SEIT 2

Parada

Șirli din Argeș 1'00"
 Dans al joi țaval) 2'00"
 Șirbina (țambal) 1'10"
 Cu la benea (violin) 1'15"
 Joc de doi din Bonat (taragot) 0'30"
 Șirba moldovenească (acordeon) 2'20"
 Șirli de șarj (flaut) 1'15"
 Cișpeșca (acordeon) 1'30"
 Hora Moldovenească (saxofon) 0'30"
 Hora Moldovenească (fîlde de pan) 1'30"
 Șirli 0'30"
 Cișpeșca 0'30"

L'orchestre Folklorique de Benone Damian, constitué en 1970, se caractérise par la qualité extraordinaire de ses musiciens. Chaque de ses membres peut être tenu à leur soliste ou accompagnateur. Le maître participe de leurs instruments leur permet de donner un caractère particulier à chacune de leurs interprétations. L'orchestre utilise des instruments caractéristiques de folklor roumain (fîle 2) paradi) et leurs programmes donnent un tour d'horizon très complet de la musique folklorique roumaine (fîle 1) toutes des régions d'Argeș, Bihor et Moldova).

"Pajtas" est le nom d'une fondation qui a été donné pour but la propagation de la musique folklorique roumaine et hongroise au niveau le plus élevé. Elle considère toujours la possibilité de produire et d'organiser, en collaboration avec les sociétés musicales concertées données en Hollande par le remarquable orchestre de Benone Damian, sous les auspices de la Fondation "Pajtas".

Formed in 1970 by Benone Damian, this folk orchestra is made up of musicians who are instrumentalists of the highest quality. Each member of the group can play either accompaniment or the solo parts. They are free masters of their instruments, and their sense of expression are evidence of their distinct musical personalities. The orchestra uses musical instruments characteristic of Romanian country life, and folk music from each region of their country is included in their programme. Side 1 contains suites from the regions Argeș, Bihor and Moldavia while Side 2 is a parade of the instruments.

"Pajtas" is the name of a foundation which has set itself the task of propagating authentic Hungarian and Romanian folk music of the highest possible level. They are proud to be able to produce this album, recorded during one of the many concerts given in the Netherlands by Benone Damian's remarkable orchestra under the auspices of "Pajtas".

Recorded at Haarlem, Holland, September 1977
 Recording engineer: René Doochbak
 Producer: Michiel Buis
 John Euser
 Photograph, front cover: Theo Buis
 Photograph, back cover: Theo Buis

Licence Electrosvet-Hungaria

A PERKUP PRODUKTION
 IRENE BUCKER & C.
 BEEBEKE
 HOLLAND

Address for correspondence:
 Secretariat Stichting Pajtas,
 Trompenbergweg 7,
 Biltoven,
 Holland

SOULDERWIJZER PMS PERKUP, SOULDERWIJZER
 87-200, SOULDERWIJZER, 1000-1000, 1000-1000.

„Pajtas Foundation”, album vinyl, L P, coperta 1. Coperta 2. Suite din Argeș, Bihor, Moldova, Parada instrumentelor muzicale. Disc apărut în Olanda, Stuuf MU 7439 (LP), în anul 1977. Petre Marinescu, țambal, Ion Cîrstoiu, instrumente de suflat, Ion Boată, chitară, Dumitru Stănescu, contrabas, Nicolae Pîrveu, nai, Benone Damian, vioară sau acordeon

Extras din cartea „Benone Damian, un violonist virtuoz”, editura Amurg sentimental, București, ediția a doua, revăzută și adăugită, 2018. Autor Aurelian Popa-Stavri.